

Four Aspects of Morality and Ethics Necessary for a Peaceful Co-existence of Graduate Students in the Field of Industrial Technology, Faculty of Science and Technology, Dhonburi Rajabhat University¹

Sataporn Chamruslertlux²

Received: July 9, 2012 Accepted: August 24, 2012

Abstract

This survey research, via questionnaire technique, aimed to investigate the four aspects of morality and ethics necessary for a peaceful co-existence of graduate students in the field of Industrial Technology, Faculty of Science and Technology, Dhonburi Rajabhat University. By stratified sampling, the sample consisted of 150 students in the regular program and 300 students in the special program for the second semester of academic year 2011.

The results of the study showed that all aspects of morality and ethics necessary for a peaceful co-existence of the graduate students were in the high level. Level of morality and ethics in aspect of the desire for others to be happy, sharing and helping, and gratitude were found to be highest for looking after sick parents. While level of morality and ethics in aspect of integrity were highest for paying debt on time. Considering saving habits and performing assigned tasks accurately and neatly, turning off the unnecessary lights and attending to the assigned tasks were in the highest levels, respectively. Dependence of the four aspects of morality and ethics necessary for a peaceful co-existence on personal status of the graduate students revealed that the students at different ages had no significant morality and ethics differences. However, gender, educational program, employment status, grade point average, monthly income, and monthly expense had strong influences on the four aspects of morality and ethics of the students. In addition, results from correlation analysis indicated that the four aspects of morality and ethics of the students had a positive correlation, at the moderate level, with the surrounding conditions.

Key word: peaceful co-existence, morality, ethics, industrial technology

---

¹ Research project was supported by Dhonburi Rajabhat University.

² Lecturer in Faculty of Science and Technology, Dhonburi Rajabhat University, email: s_cham@live.com

คุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้าน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี¹

สถาพร จำรัสเลิศลักษณ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้ เพื่อศึกษาคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2554 ได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาภาคปกติ จำนวน 150 คน และนักศึกษาภาคพิเศษ จำนวน 300 คน รวมทั้งสิ้น 450 คน

ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาที่อยู่ในระดับสูงสุดในด้านปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณ คือ การปรนนิบัติพ่อแม่และผู้มีอุปการคุณเมื่อยามเจ็บป่วย ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง คือ ยืมเงินคนอื่นแล้วคืนตามกำหนด ด้านการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่าคือ เป็นคนรู้คุณค่าของพลังงานไฟฟ้าโดยปิดไฟดวงที่ไม่จำเป็น และด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้องคือ มีความตั้งใจในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณธรรม จริยธรรมเมื่อจำแนกตามสถานภาพทั่วไปพบว่า ทุกช่วงอายุของนักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามเพศ ประเภทการศึกษา สถานภาพการทำงาน เกรดเฉลี่ย รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม พบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข คุณธรรม จริยธรรม เทคโนโลยีอุตสาหกรรม

¹ บทความวิจัย ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

email: s_cham@live.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่บ่งบอกถึงความเจริญรุ่งเรืองมายาวนาน มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรมซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิตคน ซึ่งบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีจะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ถ้าสังคมใดมีบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรมอยู่มาก จะทำให้สังคมนั้นพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและนำพาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริว่า คุณธรรม จริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญของชีวิตทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข ดังพระราชดำรัสองค์หนึ่งในพิธีเปิดการสัมมนาเรื่อง การพัฒนาสังคมในด้านศีลธรรม และจิตใจ “แม้เราจะอยู่ท่ามกลางความเจริญรุดหน้าแห่งปัจจุบันเพียงไร เราก็ทอดทิ้งการศึกษา ด้านจิตใจ และศีลธรรมจรรยาไปไม่ได้ ตรงข้ามเราควรเอาใจใส่สั่งสอนกันหนักแน่นทั่วถึงยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความดีความเข้าใจถูกต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งหลายที่วิวัฒนาการไปไม่หยุดยั้ง” (ราชเลขาธิการ, 2518) นอกจากนี้ คณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้มีการกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd) พ.ศ. 2552 และกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในตัวนักศึกษาไว้อย่างน้อย 5 ด้านด้วยกัน หนึ่งในนั้นคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) โดยได้เน้นให้นักศึกษาพัฒนาพฤติกรรมอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมมีความรับผิดชอบทั้งในเรื่องส่วนตัวและส่วนรวม

สถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่พึงงามควบคู่ไปกับการให้ความรู้ ศึกษาคณาจารย์ผู้สอนต้องสร้างและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมด้านต่างๆ ให้กับนักศึกษา รวมทั้งสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมทางด้านครอบครัวและสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักศึกษาเอง ที่อาจส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาได้เช่นกัน การให้ความสำคัญกับนักศึกษา ว่าด้วยเรื่องนักศึกษาต้องมีคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในสังคม ด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือ และตอบแทนคุณ ความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง การใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า และการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง นั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการวางแผนการเรียนการสอนและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างเหมาะสม ผู้วิจัยจึงศึกษาถึงคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี คือ ด้านปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือ และตอบแทนคุณ ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง ด้านการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัด และด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการวางแผนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในส่วนที่ขาดหายไปให้กับนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยี

อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จำแนกตามสภาพทั่วไปส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมกับคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

สภาพทั่วไปส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- ประเภทการศึกษา
- เกรดเฉลี่ย
- สถานภาพการทำงาน
- รายได้/เดือน
- รายจ่าย/เดือน

สภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

- ด้านครอบครัว
- ด้านสังคม

ตัวแปรตาม

คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือ และตอบแทนคุณ
2. ความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง
3. การใช้สิ่งของ และทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า
4. การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบ และถูกต้อง

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เมื่อจำแนกตามสภาพทั่วไป มีความแตกต่างกัน

2. สภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านครอบครัวและสังคม มีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม

ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ในลักษณะต่างๆ กัน ดังนี้

กรมวิชาการ (2523) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า คุณธรรมเป็นพื้นฐานของการแสดงออกเป็นการกระทำพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น สภาพจิตที่เป็นกุศลที่เรียกว่า คุณธรรม คุณธรรมนี้เกิดขึ้นได้เพราะจิตรู้จักความจริง (Truth) ความดี (Goodness) และความงาม (Beauty)

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติพุทธศักราช (ราชบัณฑิตยสถาน, 2530) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า หมายถึง สภาพคุณงามความดี เกียรติศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้กล่าวไว้ว่า คุณธรรม (Virtue) หมายถึง คุณลักษณะของการมีค่านิยมทางศีลธรรมอย่างสูง ความยอดเยียมทางศีลธรรม ความดี ความถูกต้อง สามารถแยกสิ่งผิดสิ่งถูก การมีความรู้ความเข้าใจ และการปฏิบัติตามหลักทางศีลธรรมและจริยธรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคม รวมถึงการมีความกล้าซื่อซึ้งถูก ยืนหยัดบนความถูกต้อง และมีส่วนในการเสนอแนวทางที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ให้แก่สังคม

กูด (Good, 1976) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. คุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ได้กระทำจนเคยชิน
2. คุณธรรม หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิดและมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับความประพฤติกรรมและศีลธรรม

ส่วนความหมายของคำว่า จริยธรรม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2524) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า เป็นแนวทางของการประพฤติชอบด้วยกาย วาจาและใจ เพื่อประโยชน์ต่อตนเองผู้อื่น และสังคม

ราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ข้อปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

เกียรติคุณ สิทธิชัย (2545) กล่าวว่า จริยธรรม (Ethics) หมายถึง หลักการทางศีลธรรมหรือกฎความประพฤติที่ตัดสินความถูกความผิด จริยธรรมเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งทำให้เกิดวัฒนธรรม หรือค่านิยมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจหรือกำหนดทิศทางแห่งความประพฤติของบุคคลในการอยู่ร่วมกัน

เปียเจต์ (Piaget, 1966) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นลักษณะของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือ การจัดเตรียมทางสังคม ความสัมพันธ์ในรูปการกระทำร่วมกัน

สรุปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติ ตลอดจนการคิดในทางที่ถูกต้องดีงาม มีคุณประโยชน์ทั้งตนเองและส่วนรวม สามารถควบคุมตนเองในการประพฤติปฏิบัติ และการปรับตัวเพื่อความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในสังคม

2. คุณธรรม จริยธรรมในการอยู่ร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้กำหนดขอบข่ายของคุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันไว้ว่า คุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันของคนไทย ได้แก่ ความมีเมตตา กรุณา ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว ความประหยัดและ ความกตัญญูทศกวีที่ ซึ่งสรุปความหมายได้ดังนี้

2.1 คุณธรรม จริยธรรม ที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข หมายถึง คุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีตลอดจนการคิดในทางที่ถูกต้องดีงาม มีคุณประโยชน์ทั้งตนเองและส่วนรวม สามารถควบคุมตนเองและการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในสังคม

2.2 ความเมตตา กรุณา หมายถึง ความรัก ปราบปรามที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข มีความสงสารคิดจะช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความทุกข์ให้พ้นทุกข์

2.3 ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามกฎข้อบังคับที่สังคมกำหนดขึ้น ความตรงต่อเวลา การเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกันทั้งทางกาย วาจา และความคิด

2.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ซื่อตรงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและติดตามผลงานที่ได้ทำลงไปแล้ว พร้อมยอมรับในสิ่งที่ตนเองได้กระทำลงไปทั้งด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

2.5 ความซื่อสัตย์ หมายถึง การกระทำที่ยึดหลักแห่งความยุติธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่คดโกง ประพฤติตรงต่อหน้าที่การงาน ต่อตนเอง และผู้อื่น รักษาความสัตย์สุจริต การพูดแต่ความจริง คงเส้นคงวา มีความน่าเชื่อถือ

2.6 ความเสียสละ หมายถึง การแบ่งปันสิ่งของ กำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา และกำลังทรัพย์ที่ตนมีอยู่โดยไม่หวังผลตอบแทน การยอมสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม นอกจากนี้ยังหมายถึง การเสียสละชีวิตเลือดเนื้อเพื่อชาติ หรือมนุษยธรรมเมื่อจำเป็น

2.7 ความประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายตามความจำเป็น เหมาะแก่ฐานะตนเอง และครอบครัว รวมทั้งการเก็บออมไว้ใช้จ่ายยามจำเป็น การใช้ทรัพย์สินสิ่งของให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า รวมถึงการชี้แนะและเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สิ่งของและทรัพย์สิน

2.8 ความกตัญญูทศกวีที่ หมายถึง การรู้สึกสำนึกในบุญคุณ หรือความดีที่ผู้อื่นมีต่อเราและตอบแทนบุญคุณ ซึ่งอาจแสดงได้ทั้งการกระทำและคำพูด

2.9 ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณ หมายถึง การมีความเมตตา กรุณา ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีการช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้อื่นเมื่อมีทุกข์ รู้จักเสียสละกำลังทางกาย ทางใจ และสติปัญญา รวมถึงมีความกตัญญูทศกวีที่ต่อผู้มีพระคุณ

2.10 ความซื่อตรงต่อหน้าที่และ ความถูกต้อง หมายถึง การมีความซื่อตรงในหน้าที่การงานของตนเองที่รับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์

ต่อตนเองกับผู้อื่นทั้งต่อหน้าและลับหลัง และ
ไม่คิดโกง ทุจริตต่อหน้าที่การงานของตน

2.11 การใช้สิ่งของทรัพย์สินอย่าง
ประหยัดและคุ้มค่า หมายถึง การรู้จักประหยัด
ในการใช้ทรัพย์สินและสิ่งของต่างๆ อย่างคุ้มค่า
เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น และชี้แนะให้ผู้อื่นเห็น
คุณค่าของทรัพย์สิน

2.12 การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ
ด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง หมายถึง
การรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นคนตรงต่อเวลา
มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ
และอยู่ในกฎระเบียบวินัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏธนบุรี คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการ
สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random
sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาภาคปกติ
จำนวน 150 คน และนักศึกษาภาคพิเศษ จำนวน
300 คน รวมนักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 450 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบ
สอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
สถานภาพทั่วไปส่วนบุคคล ลักษณะแบบ
สอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)
มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพแวดล้อม
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ด้านครอบครัวและ
สังคม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating scale) มีข้อคำถาม ด้านละ
7 ข้อ รวม 14 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น
หรือพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็น
ในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้าน
ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating scale) มีข้อคำถาม ด้านละ
7 ข้อ รวม 28 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับคุณธรรม
จริยธรรม ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ
ปลายเปิด (Open-ended)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อคำถามสถานภาพทั่วไปส่วนบุคคล
ตอนที่ 1 ที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ
(Check-list) ใช้วิธีการหาความถี่ (Frequency)
แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)
ส่วนข้อคำถามสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรม และคุณธรรม และจริยธรรมที่จำเป็น
ในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของ
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ตอนที่
2 และตอนที่ 3 ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย
($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สำหรับการ
เปรียบเทียบระดับคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็น
ในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของ
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำแนก

ตามเพศ ประเภทการศึกษา สถานภาพการทำงาน ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t-test ส่วนการจำแนกตามช่วงอายุ เกรตเฉลี่ย รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือนนั้น ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรเป็นรายกลุ่ม กรณีพบค่าความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม จะวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ครั้งโดยใช้ Scheffe analysis ส่วนการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมกับคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมใช้ค่า Chi-square ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เป็นนักศึกษาภาคพิเศษ มีอายุอยู่ระหว่าง 18-27 ปี เกรตเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 ส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 11,000 บาท และมีรายจ่ายต่อเดือน อยู่ระหว่าง 5,001-7,000 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

2.1 ระดับการปฏิบัติตนตามสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านครอบครัว พบว่าการปฏิบัติตนตามสภาพแวดล้อม การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านครอบครัวของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการปฏิบัติตนของนักศึกษาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

มีการดูแลเอาใจใส่พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ทางด้านกำลังกายหรือกำลังทรัพย์ มีการบอกกล่าวและไม่หยิบหรือฉกฉวยเงินโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของและนำเงินมาคืนหรือบอกกล่าวทุกครั้งที่เหลือใช้ มีการอบรมสั่งสอนบุคคลในครอบครัวให้รู้จักออมเงิน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในครอบครัว ให้ช่วยทำงานบ้านด้วยความเต็มใจ มีการเสียสละให้บุคคลในครอบครัวได้เรียนเพราะครอบครัวมีฐานะยากจน ไม่สามารถส่งให้ทุกคนเรียนหนังสือ มีการตักเตือนบุคคลในครอบครัวไม่ให้ส่งเสียงดังหรือแสดงกิริยาไม่สุภาพขณะรับประทานอาหารกับครอบครัว และมีการชักชวนให้คนในครอบครัวเข้าวัดฟังธรรมและทำบุญเป็นประจำ

2.2 ระดับการปฏิบัติตนตาม

สภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านสังคม พบว่า การปฏิบัติตนตามสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านสังคมของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการปฏิบัติตนของนักศึกษาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ได้แก่ มีการร่วมกิจกรรมถวายพระพรเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาทุกปี มีการยกย่องชมเชยเมื่อพบเห็นผู้กระทำความดีต่อสังคม มีการตักเตือนบุคคลที่รู้จักให้รู้คุณค่าของทรัพยากรน้ำและไฟฟ้า มีการรณรงค์ให้แยกขยะเปียกและขยะแห้งก่อนนำไปทิ้งข้างนอก มีการร่วมบริจาคโลหิตให้กับสถานกาชาดและเชิญชวนผู้อื่นร่วมบริจาคด้วย มีการแนะนำบุคคลอื่นให้เดินข้ามสะพานลอยหรือทางม้าลายเมื่อข้ามถนน เป็นต้น

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี พบว่า ระดับคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในแต่ละด้านได้ผลดังต่อไปนี้

3.1 ระดับคุณธรรม จริยธรรม ด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณ พบว่า คุณธรรม จริยธรรมด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณของนักศึกษาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้คือ ดูแลปรนนิบัติพ่อแม่หรือผู้มีอุปการคุณ เมื่อยามเจ็บป่วย คิดว่าทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่วและเวรกรรมมีจริง เห็นว่าบุคคลที่เสียสละในหน้าที่ควรได้รับการยกย่องอย่างสูงสุด การบริจาคโลหิต จะช่วยเหลือชีวิตเพื่อนมนุษย์ได้อีกมาก เด็กสตรี และคนชราควรได้รับการดูแลก่อนเป็นสิ่งที่ถูกต้อง พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ และมักจะให้อภัยเพื่อนๆ เมื่อเขากระทำผิดอยู่เสมอ

3.2 ระดับคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง พบว่า คุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้องของนักศึกษาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้คือ ยืมเงินคนอื่นแล้วมักคืนตรงตามกำหนด จะคืนเงินให้กับแม่ค้าเมื่อทองเงินเกิน เป็นคนรักความยุติธรรม

ในทุกๆ เรื่อง คิดว่าการตัดสินใจได้ไฉฉะเป็นสิ่งที่เลวร้ายมากที่สุด มีความรู้สึกไม่สบายใจเลยเมื่อได้พูดโกหก เก็บของตกได้มักจะถามหาเจ้าของเสมอ และมีความคิดว่าว่าเรื่องงานส่วนรวมต้องมาก่อนงานส่วนตัว

3.3 ระดับคุณธรรม จริยธรรม ด้านการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า พบว่า คุณธรรม จริยธรรมด้านการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่าของนักศึกษาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ เป็นคนหนึ่งที่รู้คุณค่าของพลังงานไฟฟ้าโดยปิดไฟดวงที่ไม่จำเป็นต้องใช้งานเพื่อความประหยัด เป็นคนที่ใช้ของส่วนตัวและของส่วนรวมด้วยความระมัดระวังเสมอ เป็นผู้นำในการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อคนรอบข้างในเรื่องการใช้ทรัพยากรหรือสิ่งของอย่างประหยัดและคุ้มค่า มักจะชี้แนะให้บุคคลใกล้ตัวหรือรอบข้างเห็นความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่ารู้จักออมเงินเก็บเล็กน้อยสะสมไว้ทุกเดือนเพื่อสำรองใช้ในอนาคต ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่นการนำน้ำที่ใช้ซักล้างแล้วนำไปรดต้นไม้ และเป็นคนใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดไม่สุรุ่ยสุร่าย

3.4 ระดับคุณธรรม จริยธรรม ด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง พบว่า คุณธรรม จริยธรรมด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้องของนักศึกษาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ เข้าแถวต่อคิวเพื่อขึ้นรถโดยสาร

มีความตั้งใจทำงานตามที่รับมอบหมายอย่างดีที่สุด ถึงแม้จะไม่ชอบงานนั้นๆ ก็ตาม ปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางมหาวิทยาลัยหรือสถานที่ทำงานกำหนด มาเข้าห้องเรียนหรือมาถึงที่ทำงานก่อนเวลาที่กำหนด ทำงานหรือทำรายงานเสร็จก่อนถึงวันส่งงานเสมอ และรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวเมื่องานที่ทำร่วมกับผู้อื่นเกิดความผิดพลาดเสียหายขึ้น

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง คุณธรรมจริยธรรม ที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาจำแนกตามสถานสภาพทั่วไป

4.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามเพศ พบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีคุณธรรม จริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณ ความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง และการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า พบว่านักศึกษาเพศหญิงมีคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มากกว่านักศึกษาเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรม จริยธรรม จำแนกตามประเภทการศึกษา พบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษา

สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง และการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า นักศึกษาภาคปกติและนักศึกษาภาคพิเศษมีคุณธรรม จริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณ และการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง นักศึกษาภาคพิเศษมีคุณธรรม จริยธรรม มากกว่า นักศึกษาภาคปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมจริยธรรมจำแนกตามสภาพการทำงาน พบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง และการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า นักศึกษาที่มีงานทำแล้ว และนักศึกษาที่ยังไม่มีงานทำมีคุณธรรม จริยธรรมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณ และการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง นักศึกษาที่มีงานทำแล้ว มีคุณธรรม จริยธรรม มากกว่านักศึกษาที่ยังไม่มีงานทำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมจริยธรรมจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข

รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือและตอบแทนคุณ ความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง การใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า และการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบและถูกต้อง เมื่อจำแนกตามช่วงอายุของนักศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมจริยธรรมจำแนกตามเกรดเฉลี่ยพบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือและตอบแทนคุณ การใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า และการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบและถูกต้อง กับนักศึกษากลุ่มเกรดเฉลี่ยต่างๆมีคุณธรรม จริยธรรมด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง นักศึกษากลุ่มเกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.00 มีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่ากลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมจริยธรรมจำแนกตามรายได้ต่อเดือนพบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือและตอบแทนคุณ และการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันจะมีคุณธรรม จริยธรรมด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง และการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบและถูกต้อง นักศึกษากลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 11,000 บาท มีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามรายจ่ายต่อเดือน พบว่า คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง และการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันจะมีคุณธรรม จริยธรรมด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณธรรม จริยธรรมด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือและตอบแทนคุณ นักศึกษากลุ่มที่มีรายจ่ายต่อเดือน 5,001-7,000 บาท มีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคุณธรรม จริยธรรมด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ ผิดชอบด้วยความมุ่งมั่น รอบคอบและถูกต้อง นักศึกษากลุ่มที่มีรายจ่ายต่อเดือน มากกว่า 11,000 บาท มีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กับคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้าน ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าการปฏิบัติตนตามสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้งทางด้านครอบครัวและด้านสังคมของนักศึกษามีค่าความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกันกับคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ถ้าการปฏิบัติตนตามสภาพแวดล้อมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับสูงก็จะส่งผลให้คุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษาสูงตามไปด้วยทั้ง 4 ด้านคือ ด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือและตอบแทนคุณ ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง ด้านการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า และด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยได้มีข้อค้นพบประเด็นที่สำคัญ และนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. **คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้าน** ดังกล่าวสามารถพบเห็นจากพฤติกรรมของนักศึกษาได้ดังนี้

คุณธรรม จริยธรรมด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือและตอบแทนคุณ เป็นคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมซึ่งพบเห็นได้จากพฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษาในการปรนนิบัติดูแลพ่อแม่หรือผู้มีอุปการคุณ

เมื่อยามเจ็บป่วย และการมีความเชื่อในเรื่องบาปบุญคุณโทษ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว และเวรกรรมมีจริง และมีความเมตตากรุณาในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นเพราะว่าเยาวชนไทยได้ถูกปลูกฝังวัฒนธรรมความดีงามทางจิตใจมาตั้งแต่ยังเยาว์วัยจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภดล กรรณิกา และคณะ (2548) ที่ค้นพบว่า สิ่งที่เป็นตัวอย่างความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตความเป็นไทยมากที่สุดคือคนไทยเคารพผู้อาวุโสกว่า และคนไทยมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

คุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง เป็นคุณลักษณะคุณธรรมจริยธรรมซึ่งพบเห็นได้จากพฤติกรรมแสดงออกของนักศึกษา จากการที่นักศึกษาเป็นคนรักความยุติธรรมในทุกๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นคนที่จะคืนเงินให้กับแม่ค้าเมื่อทอนเงินเกิน และมีความคิดว่าการติดสินบนได้โต๊ะเป็นสิ่งที่ไม่เลวร้าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรน้ำคำ ป็องกันภัย (2548) ที่ศึกษากับนักเรียนมัธยมศึกษาสันตติโคกพบว่า มีพฤติกรรมแสดงความซื่อสัตย์สูงสุด 81.70% มากกว่าคุณธรรม จริยธรรมด้านอื่นๆ เหตุเพราะว่า การปฏิบัติดีจะช่วยทำให้เกิดคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ขึ้นกับนักเรียน

คุณธรรม จริยธรรมด้านการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่า คุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมดังกล่าว พบเห็นได้จากพฤติกรรมการเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องของการประหยัดพลังงานไฟฟ้าโดยปิดไฟฟ้าดวงที่ไม่จำเป็นต้องใช้ รู้จักใช้สิ่งของส่วนตัวและส่วนรวม

ด้วยความระมัดระวัง และที่สำคัญที่สุดคือเป็นคน รู้จักเก็บเงินออมไว้ทุกเดือนเพื่อสำรองเอาไว้ใช้เมื่อ ยามจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา สุขसार (2545) ที่กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมด้านการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่าง ประหยัดและคุ้มค่า พฤติกรรมการแสดงออก ที่สำคัญคือ เป็นผู้มีความประหยัด ดูแลรักษา ทรัพย์สินสมบัติส่วนรวมและส่วนตน ชี้นำผู้อื่นและ เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สิ่งของอย่างประหยัด

คุณธรรม จริยธรรมด้านการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับผิดชอบด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและ ถูกต้อง คุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมดังกล่าว พบเห็นได้จากการที่นักศึกษาที่มีความตั้งใจในการ ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มใจและสุด ความสามารถ อยู่ในกฎระเบียบวินัยของสถานที่ ทำงานหรือมหาวิทยาลัยกำหนด และมักจะทำงาน แล้วเสร็จก่อนส่งงานเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Y ของแมคเกรเกอร์ (อานวย แสงสว่าง, 2544) ที่กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีนี้มองมนุษย์ในแง่ดี โดย ธรรมชาติของมนุษย์ส่วนใหญ่มีความมานะและ มุ่งมั่นในการทำงาน มีพยายามทั้งร่างกายและ จิตใจ มนุษย์ไม่ได้รังเกียจงาน เมื่อทำงานเสร็จ ตามวัตถุประสงค์ก็จะเกิดความพอใจและพร้อมต่อ การยอมรับในความรับผิดชอบของตน

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของ คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุขทั้ง 4 ด้านของนักศึกษา เมื่อ จำแนกตามสถานภาพทั่วไป สามารถอภิปราย ผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการ อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษา

เมื่อจำแนกตามเพศแล้ว พบว่า นักศึกษาเพศหญิง มีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าเพศชาย ในด้าน ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือ และตอบแทนคุณ ความซื่อตรงต่อหน้าที่และความ ถูกต้อง และการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่าง ประหยัดและคุ้มค่า จากผลดังกล่าวเป็นไปได้ว่า เพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนไหวง่าย มีความรักความ เมตตาและสงสารผู้อื่นเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ผสมผสานกับความเป็นกุลสตรีไทยที่ถูกอบรมสั่ง สอนมาตั้งแต่เยาว์วัยให้พูดจาอ่อนหวานเสมือน หนึ่งแสดงความจริงใจต่อบุคคลทั่วไปทั้งต่อหน้า และลับหลัง นอกจากนี้ส่วนใหญ่เพศหญิง ซึ่งมี หน้าที่เป็นแม่บ้านมักจะมีระเบียบวินัยทางด้าน การเงิน รู้จักเก็บออมและใช้จ่ายเงินทองอย่าง ประหยัด ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยณรงค์ ศรีสุข (2545) พบว่า นักเรียนหญิง มีค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความ เมตตากรุณา ด้านมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ และด้านประหยัด มากกว่า นักเรียนชาย อย่างมี นัยสำคัญที่ระดับ .01

2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการ อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษา เมื่อ จำแนกตามประเภทการศึกษาและจำแนกตาม สถานภาพการทำงานแล้ว พบว่า นักศึกษาภาค พิเศษและนักศึกษาที่มีงานทำแล้ว มีคุณธรรม จริยธรรม มากกว่า นักศึกษาภาคปกติและ นักศึกษาที่ยังไม่มีงานทำ ในด้านความปรารถนา ให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือ และตอบแทน คุณ และด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ

ด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง เนื่องจากเหตุผลที่ว่า นักศึกษาภาคพิเศษที่มีงานทำที่มั่นคง และมีรายได้ที่สามารถดูแลตัวเองและครอบครัวได้แล้ว ทำให้การตัดสินใจในการช่วยเหลือและแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น ย่อมทำได้ง่ายกว่า นอกจากนี้ทรัพย์สินเงินทองที่นักศึกษาได้มาส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของเงินเดือน โบนัสหรือสวัสดิการที่ดีนั้น จะต้องแลกมาด้วยการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบริษัท ห้างร้าน หรือโรงงานอื่นใด ที่ทำอยู่ ซึ่งงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำนั้นจะต้องทำด้วยความรอบคอบและถูกต้องเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ ผลที่คาดหวังตามมาก็คือความก้าวหน้าในอาชีพและความมั่นคงในหน้าที่การงานระยะยาว

2.3 ผลการเปรียบเทียบคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษาเมื่อจำแนกตามช่วงอายุแล้ว พบว่า นักศึกษาทุกกลุ่มช่วงอายุมีคุณธรรม จริยธรรมไม่แตกต่างกัน หมายความว่า ระดับคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขไม่ขึ้นอยู่กับอายุของนักศึกษา ซึ่งขัดแย้งกับดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522) ได้กล่าวถึง ลักษณะของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้เชิงจริยธรรมไว้ว่า การกระทำชนิดใดดี ควรกระทำ และการกระทำชนิดใดเลว ควรดเว้น ปริมาณความรู้เชิงคุณธรรม หรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และการพัฒนาการทางสติปัญญาของแต่ละคน ทั้งนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า งานวิจัยในครั้งนี้ได้มีการกำหนดช่วงอายุไว้ 5 ระดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีอายุ มากกว่า 18 ปี

ขึ้นไป เป็นไปได้ว่าช่วงอายุที่กำหนดไม่ครอบคลุมทั้งหมด ดังนั้นผลการวิจัยจึงไม่สอดคล้องกันได้ด้วยเหตุผลดังกล่าว

2.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.00-2.50 ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง ทั้งนี้เป็นไปได้ว่า คุณธรรม จริยธรรมจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความสามารถ สติปัญญา ระดับไอคิว และพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรมของแต่ละคนนั้นไม่เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพระบุญทัน จารุกุลโณ (2553) ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.49 กับเกรดเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือนแล้ว พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 11,000 บาท มีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่านักศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง และด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่และความถูกต้อง ทั้งเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีรายได้มากกว่า 11,000 บาท นั้นส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มีงานทำแล้วมีวุฒิภาวะมากกว่า มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี มีความตรง

ต่อหน้าที่การงาน อยู่ในระเบียบวินัย ยุติธรรม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ประกอบกับมีความซื่อสัตย์ ทำให้เป็นที่ไว้วางใจจากผู้บริหาร แต่ทั้งนี้ การปฏิบัติงานในสายงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย ก็ต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้นเช่นกัน

2.6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามรายจ่ายแล้ว พบว่า นักศึกษาที่มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001-7,000 บาท มีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่านักศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ในด้านความปรารถนาให้ผู้อื่นมีสุข รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือและตอบแทนคุณ ทั้งนี้เป็นไปได้ว่า นักศึกษาที่มีรายได้ระหว่าง 5,001-7,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่ไม่สูงมากนัก เนื่องจากจบการศึกษาระดับ ปวส. เพิ่งจะเริ่มทำงาน มีอายุงานยังไม่มาก และที่สำคัญคือ ยังเป็นโสด ไม่มีภาระทางครอบครัวที่เป็นของตนเอง มีภาระเพียงแค่ดูแลตัวเอง จึงมีความปรารถนาที่จะส่งเงินให้ พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ เพื่อเป็นการตอบแทนคุณท่าน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมอันดีงามของคนไทยที่มีมาช้านาน ส่วนผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษา ด้านการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบด้วยความมุ่งมั่นรอบคอบและถูกต้อง พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้มากกว่า 11,000 บาท จะมีคุณธรรม จริยธรรมมากกว่า นักศึกษาที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาภาคปกติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีรายได้มากกว่า 11,000 บาท ส่วนใหญ่มีงานทำแล้วและ

มีครอบครัวเป็นของตนเอง จึงทำให้มีภาระหน้าที่รับผิดชอบที่ทำงานและที่บ้านควบคู่กันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ตนเองได้ปฏิบัติอยู่ต้องให้ความมุ่งมั่นและรอบคอบเป็นพิเศษ เพราะหากมีการผิดพลาดเกิดขึ้นหรือเสียหายมากเกินกว่าที่จะยอมรับได้ ย่อมส่งผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่การงานที่ทำอยู่นั้นหมายถึง ความมั่นคงในอาชีพอันส่งผลต่อรายได้ของครอบครัว

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อม การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมกับคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของนักศึกษา จะเห็นได้ว่า นักศึกษาได้ให้ความสำคัญกับครอบครัวมากกว่าทางด้านสังคม เหตุผลเนื่องจาก ระบบครอบครัวและเครือญาติเป็นระบบที่มีความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานที่สุดในสังคม การสนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวตระหนักรู้ถึงคุณค่าคุณธรรม จริยธรรมด้านต่างๆ และใช้เวลาอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพ จะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว เกิดประโยชน์ต่อครอบครัวและสังคมในวงกว้าง ส่งผลต่อคุณภาพที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพชร เพ็งชัย และคณะ (2552) ที่พบว่า บทบาทในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในระดับครอบครัว ที่มีระดับสูงสุดคือ การเอาใจใส่ดูแลการกระทำของสมาชิกในครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากคุณธรรม จริยธรรมด้านการใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่าของนักศึกษา มีระดับต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับคุณธรรม จริยธรรมด้านอื่นๆ ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรมด้านดังกล่าวเป็นลำดับแรก

2. ควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักศึกษาทุกๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในสิ่งที่ตั้งงามอย่างยั่งยืนต่อไป

3. อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆ ควรจัดรูปแบบบูรณาการในการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมควบคู่เข้าไปให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เช่น การให้คู่วีดิทัศน์ส่งเสริมการทำ ความดี เป็นต้น

รายการอ้างอิง

กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2523).

แนวทางการทำแผนการสอน หลักสูตร
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว.

กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2524).

แผนการสอนเสริมสร้างลักษณะนิสัย.
กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *คุณลักษณะสำคัญที่พึงประสงค์ของคนไทยตามแต่ละช่วงวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มาตรฐานการศึกษาและพัฒนารายวิชา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

เกียรติคุณ สิทธิชัย. (2545). *แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏวชิรวิทยาดุสิต*. สงขลา: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้.

คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *สำนักนายกรัฐมนตรี. (2540). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

ชัยณรงค์ ศรีสุข. (2545). *คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2522). *จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย.

นพดล กรรณิกา และคณะ. (2548). *โครงการศึกษาความภูมิใจในความเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ